

Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік медицина
университеті

Хирургиялық және балалар стоматология кафедрасы

Саңырауқұлақты аурулар. Балаларда ауыз қуысы кілегей қабатының жедел және созылмалы кандидозы. Клиникасы, емі.

Мамандығы: **5В130200** Стоматология

Пәні: Балалар жасындағы стоматология

Курс: 5

Лектор: м.ғ.к. Жолдасова Н.Ж.

Жоспар

- 1.Саңырауқұлақты аурулардың этиологиясы, патогенезі
- 2.Саңырауқұлақты аурулардың жіктелісі
- 3.Жедел псевдомембранозды кандидоз.
Клиникасы, емі, алдын-алу

Саңырауқұлақты инфекцияның қоздырғыштары - **Candida** түрінің саңырауқұлақтары, жиі ашытқы тәрізді саңырауқұлақ **Candida albicans**.

Кандидоз адам ағзасының белгілі бір физиологиялық өзгерістері фонында, әртүрлі патологиялық жағдайлар кезінде дамиды.

Патогенезі

- Өртүрлі себептер нәтижесінде ағзаның қарсы тұруының әлсіреуі
- Дисбактериозды тудыратын антибиотиктер мен кортикостероидтармен емдеу
- КҚ беткейіне жеңіл бекуді негіздейтін жетілмеген КҚ
- Ауыз қуысының тұрақты қышқыл ортасы

Кандидоздың жіктелісі

Клиникалық ағымы бойынша: жедел және созылмалы.

Жедел кандидоз:

- ❖ псевдомембранозды (молочница);
- ❖ атрофиялық.

Созылмалы кандидоз:

- ❖ гиперпластикалық;
- ❖ атрофиядық.

Жедел псевдомембранозды кандидомикоз

- ❖ Жиі тіл арқасының, ұрттың, таңдайдың, еріннің КҚ зақымданады. КҚ ашық қызарған, құрғақ. Гиперемия фонында КҚ-та ашыған сүтті немесе ірімшікті еске түсіретін ақ қақ бар, қақ кілегей қабық деңгейінен шығыңқы.
- ❖ Кандидоз кезінде қақ эпителийдің десквамацияланған клеткалардан, фибриннен, тағам қалдықтарынан тұрады.
- ❖ Жақасты лимфа түйіндері ұлғайған, пальпациясы кезінде ауырсынады.
Балалар ауыз қуысында күйдіру, тағам қабылдағанда ауырсыну, қақтың болуына шағымданады.

АҚКҚ уылуы (молочница)

- ❖ Жеңіл түрі (аурудың ұзақтығы 7 күннен көп емес, рецидив пайда болмайды);
- ❖ Орташа ауырлықтағы түрі (аурудың ұзақтығы 10-15 күн, рецидивтер мүмкін);
- ❖ Ауыр түрі (аурудың ұзақтығы 1 айға дейін, басқа мүшелердің КҚ-ның зақымдануымен жүреді).

Жедел псевдомембранозды кандидоздың жеңіл түрі

Ауыз қуысы кілегей қабығының шектелген бөліктерінде, жиі тілде, ұртта (ретенционды зоналарда) орналасатын нүктелі немесе нүктелі-өсінділі сипаттағы қақтың пайда болуымен сипатталады.

Қақ жеңіл алынады, содан кейін оның астында кілегейдің қызарған бөлігі анықталады.

Тілдің жедел псевдомембранозды кандидозы

Жедел псевдомембранозды кандидоздың орташа ауырлықта түрі

Қызарған негізде орналасқан түрі борпылдақ, ақ түсті қақ, ұртты, тілді, қатты таңдайды, ерінді (бір анатомиялық аймақ) диффузды жабады. Алған кезде қақ толық алынбайды, содан кейін кілегей қабықтың қанағыш беткейі жаңалаштанады.

Жедел псевдомембранозды кандидоздың ауыр түрі

- Пленкалы қақ ауыз қуысының кілегей қабығын толық жабады (тіл, ұрт, қатты таңдай, ерін).
- Ауыз бұрыштарында жиі заедалар түзіледі.
- Алған кезде қақтың аз ғана мөлшері алынады, дегенмен бұл кезде ауыз қуысының кілегей қабығымен тығыз дәнекерленген ақ түсті пленка сақталады.
- Аурудың бұл түрі 1 ай мерзімінде белсенді, мұқият емдеуді қажет етеді.
- Зәр көпіршігінің, бронхтардың кілегей қабықтарының, сонымен қатар тырнақтар мен ішкі мүшелердің зағымдануымен жүреді.
- Кішкентай балаларда гениталий, саусақ арасындағы қатпарлардың аймағында терінің ашытқы зақымданулар мүмкін, бұл ауыз қуысының қайталамалы инфицирлену көзі болуы мүмкін.

Емдеу: жалпы және жергілікті.

Жалпы:

- Полиенді антибиотиктер (нистатин, леворин);
- Темір препараттары;
- Десенсибилизациялық терапия.

Жергілікті:

- Антисептиктер – 10-15% натрий тетрабораты (бура) ерітіндісі, 1-2% натрий гидрокарбонат ерітіндісі (шаю).

Кандидозға қарсы препараттар (антимикотиктер):

- Нистатин – 500 000 ЕД таблеткалар, 1% мазь;
- Амфотерицин-В – 50 000 ЕД флакон, мазь;
- Клотримазол (канестен) – флакондарда 15 мл-ден 1% ерітінді, 1% мазь;
- Декамин – 0,00015 г карамель, мазь;
- Леворин – 50 000 ЕД таблеткалар, 200 000 ЕД Леворин натрий тұзы;
- Хлорхинальдин – сору үшін таблеткалар

Алдын-алу

- Босануға дейінгі кезеңде – босану жолдарын сауықтыру;
- Баланы босанғаннан кейін - 15% натрий тетрабораты ерітіндісімен анасының емшегінің гигиенасы;
- Ауыз қуысының мұқият гигиенасы;
- Антибиотиктерді рациональды қолдану;
- Ішектің микрофлорасына бактериологиялық бақылау;
- Ішек дисбактериозы кезінде – пробиотиктер: колибактерин, лактобактерин, бифидумбактериялар.

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ!